

- km run in relation to the age and speed of runners. *International journal of occupational medicine and environmental health*, 29(5), 801–814. <https://doi.org/10.13075/ijomeh.1896.00610>
7. Lambert, M. I., Dugas, J. P., Kirkman, M. C., Mokone, G. G., & Waldeck, M. R. (2004). Changes in Running Speeds in a 100 KM Ultra-Marathon Race. *Journal of sports science & medicine*, 3(3), 167–173.
8. Chiu, Y. H., Lai, J. I., Wang, S. H., How, C. K., Li, L. H., Kao, W. F., Yang, C. C., & Chen, R. J. (2015). Early changes of the anemia phenomenon in male 100-km ultramarathoners. *Journal of the Chinese Medical Association : JCMA*, 78(2), 108–113. <https://doi.org/10.1016/j.jcma.2014.09.004>
9. IAU 100km WC, Sveti Martin (CRO). *DUV Ultra Marathon Statistics*. <https://statistik.d-u-v.org/getresultevent.php?&event=47859&Language=EN>
10. Knechtle, B., & Nikolaidis, P. T. (2018). Physiology and Pathophysiology in Ultra-Marathon Running. *Frontiers in physiology*, 9, 634. <https://doi.org/10.3389/fphys.2018.00634>
11. Tanda, G., & Knechtle, B. (2015). Effects of training and anthropometric factors on marathon and 100 km ultramarathon race performance. *Open access journal of sports medicine*, 6, 129–136. <https://doi.org/10.2147/OAJSM.S80637>
12. Nagashima, J., Musha, H., Takada, H., & Murayama, M. (2006). Left ventricular chamber size predicts the race time of Japanese participants in a 100 km ultramarathon. *British journal of sports medicine*, 40(4), 331–333. <https://doi.org/10.1136/bjism.2005.022673>
13. Cejka, N., Knechtle, B., Rüst, C. A., Rosemann, T., & Lepers, R. (2015). Performance and Age of the Fastest Female and Male 100-KM Ultramarathoners Worldwide From 1960 to 2012. *Journal of strength and conditioning research*, 29(5), 1180–1190. <https://doi.org/10.1519/JSC.0000000000000370>
14. Spittler, J., & Oberle, L. (2019). Current Trends in Ultramarathon Running. *Current sports medicine reports*, 18(11), 387–393. <https://doi.org/10.1249/JSR.0000000000000654>
15. Technical regulations IAU. *100k World championships – 31st IAU WC 27-Aug-2022 in Berlin-Bernau with WMA World masters championships*. https://wc100kberlin.org/wp-content/uploads/orga/WC100K_Bernau_GIS_IAU_V1.04_2022_05_25.pdf
16. Haugen, T., Sandbakk, Ø., Seiler, S., & Tønnessen, E. (2022). The Training Characteristics of World-Class Distance Runners: An Integration of Scientific Literature and Results-Proven Practice. *Sports medicine - open*, 8(1), 46. <https://doi.org/10.1186/s40798-022-00438-7>

DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.2\(174\).34](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.2(174).34)
УДК: 796.85:355.23

Пришва О. Б.,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри теорії та методики фізичного виховання Херсонського державного університету, м.
Івано-Франківськ
Бутенко А. С.,
старший викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту
Військового інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут, м. Київ
Нестеров О. С.,
В.о. завідувача кафедри фізичного виховання і спорту Таврійського державного агротехнологічного
університету імені Дмитра Моторного, м. Запоріжжя
Гром Т. В.
викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту Військового
інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут, м. Київ
Грицай В. В.,
викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту Військового
інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут, м. Київ
Паєлов Р. В.,
старший викладач кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки факультету №3
Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Харків

ФОРМУВАННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ФОРМ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ІЗ ВІЙСЬКОВОСОЛУЖБОВЦЯМИ РІЗНИХ ВІКОВИХ ГРУП

Аналізуючи результати моніторингу науково-методичної літератури встановлено, що актуальним питанням формування теоретичних знань та практичних навичок організації форм фізичної підготовки курсантами-випускниками вищих військових навчальних закладів інституції сектору безпеки і оборони України із майбутнім підлеглим особовим складом присвячено недостатню кількість науково-методичних праць.

Головною метою дослідження є розроблення організаційно-педагогічних умов формування практичної підготовленості майбутніх офіцерів у напрямі організації ними форм фізичної підготовки (на прикладі курсантів вищих військових навчальних закладів Національної гвардії України).

В результаті теоретичного дослідження розроблені організаційно-педагогічні умови формування практичної підготовленості майбутніх офіцерів у напрямі організації ними форм фізичної підготовки із акцентованим використанням сучасних технічних засобів навчання та фітнес-технологій із майбутнім підлеглим особовим складом. Перспективи подальших досліджень передбачають проведення апробації запропонованих нами організаційно-педагогічних умов.

Ключові слова: військово-прикладні навички, компетентності, майбутні офіцери, методична підготовленість, практична підготовленість, педагогічні умови, професійна освіта, фізична підготовка, фізичні якості, форми фізичної підготовки.

Pryshva Oles, Butenko Anton, Nesterov Oleksii, Grom Tetiana, Hrytsai Vasyl, Pavlov Roman. Formation of Practical Readiness of Future Officers to organize Forms of Physical Training with Servicemen of different age groups. According to the results of the analysis of the scientific and methodical literature, it was established that an insufficient number of scientific and methodical works are devoted to the actual issue of the formation of theoretical knowledge and practical skills of the organization of the physical training system with the future subordinate staff by those obtaining higher education of higher military educational institutions.

The main goal of the study is to develop organizational and pedagogical conditions for the formation of practical training of future officers in the direction of their organization of forms of physical training with an emphasis on the use of modern technical means of training and fitness technologies.

As a result of theoretical research, we have developed organizational and pedagogical formations of practical training of future officers in the direction of their organization of forms of physical training (with an emphasis on the use of modern technical means of training and fitness technologies) with future subordinate personnel. We expect that the introduction of the proposed organizational and pedagogical conditions into the system of physical and special physical training of the representatives of the studied category will contribute to the formation of theoretical knowledge and practical skills of organizing forms of physical training with servicemen of different age groups (categories). In addition, in the future it is possible for future officers to organize occupational therapy activities with military personnel of various categories after treatment of injuries, illnesses, and wounds.

Keywords: applied military skills, competences, future officers, methodical training, practical training, pedagogical conditions, professional education, physical training, physical qualities, forms of physical training

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Виклики сьогодення потребують підготовки висококваліфікованих кадрів для потреб інституцій сектору безпеки і оборони України. Крім цього в реаліях сьогодення важливим є формування надійного резерву захисників та захисниць України. На сьогодні система підготовки військовослужбовців різних категорій та вікових груп інституцій сектору безпеки і оборони України (СБОУ) здійснюється із урахуванням наявного бойового досвіду, який передбачає формування у представників досліджуваної категорії психофізичної готовності до виконання завдань за призначенням в екстремальних умовах службово-бойової діяльності.

Необхідно підкреслити, що організація професійної освіти майбутніх офіцерів інституцій СБОУ ґрунтується на посиленні практичної складової, що сприяє формуванню у них ключових професійних компетентностей. В процесі опанування основними предметами «бойової підготовки» (тактична підготовка, вогнева підготовка, фізична підготовка та інш.) курсанти вищих військових навчальних закладів інституцій СБОУ формують військово-прикладні навички, лідерські якості, професійні компетентності та методичні (практичні) навички, які у майбутньому сприятимуть якісній організації системи професійної (службової, індивідуальної) підготовки підлеглому особового складу.

Не менш важливим в процесі професійної освіти є опанування майбутніми офіцерами практичними навичками організації форм фізичної підготовки. Це сприятиме збалансованому та поетапному формуванню фізичної готовності представників досліджуваної категорії до виконання завдань за призначенням (у тому числі й у екстремальних умовах службово-бойової діяльності), а також забезпечить оптимізацію системи професійної підготовки майбутнього підлеглому особового складу.

Таким чином, конструювання сучасних високофункціональних педагогічних моделей, а також розроблення експериментальних педагогічних умов (методик, програм) спрямованих на формування ключових професійних компетентностей представників досліджуваної категорії (в реаліях сьогодення) є актуальним і своєчасним напрямом наукової розвідки.

Дослідження виконано відповідно до **планів науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт кафедр:** вогневої та спеціальної підготовки факультету службово-бойової діяльності НГУ Київського інституту Національної гвардії України; фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту Військового інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут; тактичної та спеціальної фізичної підготовки факультету №3 Харківського національного університету внутрішніх справ, а також профільних кафедр: теорії та методи фізичного виховання Херсонського державного університету; фізичного виховання і спорту Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного – які забезпечують підготовку офіцерів запасу для інституцій СБОУ (відповідно до договорів про міжкафедральну співпрацю, ініціативний науковий проєкт «Methodological Competence of Future Officers» («MCFO»)).

Аналіз останніх досліджень і публікацій у обраному напрямі наукової розвідки (перший етап) зосередив нашу увагу на наукових працях учених: Т. Білоус [1], Д. Швеця [15], П. Дармограя [4], А. Шевченка [16], Ю. Самсонова, В. Климовича, Т. Людовик [8] та інших фахівців військової освіти (А. Бухуна, Є. Денисенка, О. Желновача, М. Курилова, М. Медвідя, В. Шемчука) – у яких висвітлені актуальні питання організації системи підготовки офіцерських кадрів для потреб

інституцій СБОУ. Наукові концепції перелічених вище учених і практиків у майбутньому сприятимуть раціональній побудові сучасних педагогічних моделей відповідного військово-професійного спрямування.

Не менш цікавими, виконаними на високому науково-методичному рівні є напрацювання учених та практиків: С. Романчука [7], О. Петрачкова, В. Білошицького, Р. Любича, Д. Коновалова, М. Василенка [6], О. Гаркавого, О. Хацаюка, С. Забродського, Ю. Белошенка, В. Климовича, А. Одерова [3], О. Хацаюка, М. Медвідя, Б. Максимчука, О. Курка (та інш.) [12], А. Турчинова, О. Пилипця, Ю. Белошенка [9], Р. Любича [5], О. Хацаюка, О. Коломойця, В. Гогоця (та інш.) [13], в яких висвітлені особливості формування теоретичних знань та практичної підготовленості майбутніх офіцерів інституцій СБОУ у напрямі організації ними форм фізичної підготовки в процесі професійної освіти. Необхідно виділити, що запропоновані низкою учених та практиків підходи щодо вирішення окресленої проблематики в окремих випадках є застарілими і враховуючи вимоги сьогодення потребують модернізації.

Заслужують уваги наукові праці: К. Тушко [11], М. Боровика [2], А. Турчинова, В. Шемчука, А. Одерова, В. Климовича, М. Саморока [10], О. Хацаюка, А. Турчинова, Р. Контаровського та інш. [14], В. Шемчука, П. Сіренка, А. Кононенко, Я. Жіденса, К. Березяк, Т. Білобрової [17] та інших фахівців (В. Кирпенка, Р. Любича, А. Одерова, О. Петрачкова, П. Рибалки, Ю. Фіногенова) – у яких розкриті особливості побудови ефективних організаційно-педагогічних умов спрямованих на формування висококваліфікованих кадрів для потреб інституцій СБОУ. Запропоновані переліченими ученими (практиками) наукові концепції будуть корисними під час проектування експериментальних організаційно-педагогічних умов спрямованих на формування ключових професійних компетентностей у представників досліджуваної категорії.

Відповідно до результатів аналізу науково-методичної, спеціальної та довідкової літератури (моніторингу спеціалізованих Інтернет-ресурсів), членами науково-дослідної групи (НДГ) встановлено, що актуальним питанням формування теоретичних знань та практичних навичок організації системи фізичної підготовки із майбутнім підлеглим особовим складом здобувачами вищої освіти вищих військових навчальних закладів (ВВНЗ) інституцій СБОУ присвячено недостатню кількість науково-методичних праць. Це підкреслює актуальність, своєчасність та практичну складову обраного напрямку наукової розвідки.

Мета статті. Головною метою дослідження є розроблення організаційно-педагогічних умов формування практичної підготовленості майбутніх офіцерів інституцій СБОУ у напрямі організації ними форм фізичної підготовки із акцентованим використанням сучасних технічних засобів навчання та фітнес-технологій (на прикладі курсантів Київського інституту Національної гвардії України).

Для досягнення мети дослідження планувалося вирішити наступні завдання:

- 1) здійснити аналіз науково-методичної літератури у напрямі організації системи підготовки офіцерських кадрів для потреб інституцій СБОУ;
- 2) провести аналіз спеціальної та довідкової літератури у напрямі формування методичної підготовленості майбутніх офіцерів інституцій СБОУ у напрямі організації ними форм фізичної підготовки в процесі професійної освіти;
- 3) здійснити аналіз сучасних наукових концепцій (теорій), які розкривають особливості побудови ефективних організаційно-педагогічних умов спрямованих на формування висококваліфікованих кадрів для потреб інституцій СБОУ.

Методи дослідження: ідеалізації, формалізації, аксіоматичні, історичні і логічні, сходження від конкретного. В процесі дослідно-аналітичної роботи членами НДГ використано досвід організації системи фізичної підготовки військовослужбовців різних категорій та вікових груп інституцій СБОУ.

Виклад основного матеріалу дослідження. З метою вирішення поставлених перед нами завдань та досягнення головної мети дослідження (відповідно до плану основних етапів ініціативного наукового проекту «МСФО») на початку дослідно-експериментальної роботи було створено науково-дослідну групу у складі (із чітким розподілом завдань):

- 1) О. Хацаюк (загальне керівництво проектом, методологія, адміністрування проекту, затвердження робочих матеріалів, коригування робочих матеріалів);
- 2) О. Пришва (адміністрування проекту, коригування робочих матеріалів, науково-методичне забезпечення, обробка статистичних даних);
- 3) А. Бутенко (формальний аналіз, дослідження, візуалізація, перевірка та редагування звітних матеріалів);
- 4) О. Нестеров, Т. Гром (концептуалізація, фінансування, дослідження, програмне забезпечення, керівництво проектом);
- 5) В. Грицай, Р. Павлов (систематизація експериментальних даних, дослідження, методологія).

В процесі подальшої дослідно-аналітичної роботи нами визначені сутнісні характеристики, а також критерії та рівні сформованості готовності майбутніх офіцерів до виконання завдань за призначенням в системі професійної освіти [12].

Беручи до уваги результати моніторингу спеціалізованих Інтернет-ресурсів, а також експериментальні дані аналізу довідкової науково-методичної літератури (О. Гаркавий, С. Забродський, Ю. Белошенко (та інш.) [3], Р. Любич [5], О. Петрачков, В. Білошицький, Д. Коновалов (та інш.) [6], С. Романчук [7], А. Турчинов, О. Пилипець, Ю. Белошенко [9]) – членами НДГ встановлено, що теоретичних та емпіричних досліджень, які б комплексно розкривали шляхи вирішення окресленої проблематики не зустрічаються. У свою чергу існуючі наукові концепції на сьогодні є застарілими, не враховують наявний досвід бойових дій та не відповідають реаліям і вимогам сьогодення.

Надалі членами НДГ відпрацьовано гіпотезу існування залежності впливу модернізованих експериментальних організаційно-педагогічних умов на рівень практичної підготовленості майбутніх офіцерів у напрямі організації ними форм фізичної підготовки, що у майбутньому забезпечить:

- ефективне використання теоретичних знань та практичних навичок організації форм фізичної підготовки із майбутнім підлеглим особовим складом в процесі виконання посадових обов'язків на первинних офіцерських посадах;
- здійснення якісного контролю за роботою інструкторів з фізичної підготовки під час проведення ними практичних занять в системі фізичної підготовки;
- збалансований та поетапний фізичний розвиток майбутнього підлеглого особового складу;
- уміле та динамічне використання наявних сучасних технічних засобів навчання та фітнес-технологій в системі професійної (індивідуальної, службової) підготовки майбутнього підлеглого особового складу;
- формування необхідних військово-прикладних навичок у майбутнього підлеглого особового складу (із урахуванням наявного бойового досвіду), що забезпечує їхню готовність до виконання завдань за призначенням у різних умовах СБД.

Об'єктом теоретичного дослідження (майбутнього емпіричного дослідження у розрізі ініціативного наукового проекту «МСФО») є наявний досвід участі представників інституцій СБОУ в бойових діях, який засвідчений документально і впроваджений в систему професійної підготовки представників досліджуваної категорії. Необхідно виділити, що неодмінною складовою бойових зіткнень представників інституцій СБОУ із ворожими силами є використання ними значних фізичних сил на фоні високої психологічної напруги (в умовах стресу). Це у свою чергу підкреслює актуальність формування у представників інституцій СБОУ високого рівня психофізичної готовності до дій в екстремальних умовах СБД, що забезпечується достатнім рівнем всебічної професійної підготовленості майбутніх офіцерів – командирів (начальників) підрозділів.

Важливо підкреслити, що в процесі перевірки робочої гіпотези нами були використані наступні методи: опитування, аналіз та синтез. У свою чергу опитування випускників ВВНЗ, курсантів навчальних центрів інституцій СБОУ (військових кафедр підготовки офіцерів запасу), які перебувають на посадах командирів взводів (рот) бойових підрозділів проведено дистанційно із використанням опитувальників сформованих в «Google Forms» (серпень-вересень 2023 року).

Беручи до уваги результати моніторингу наявного стану справ у обраному напрямі наукової розвідки членами НДГ встановлено, що сформованими теоретичними знаннями, а також практичними навичками організації форм фізичної підготовки в підпорядкованих підрозділах (сформованими практичними навичками використання сучасних технічних засобів навчання та фітнес-технологій) в системі професійної підготовки підлеглого особового складу задоволені менше третини випускників, що суттєво відрізняється від аналогічних опитувань на етапі їхньої безпосередньої атестації у ВВНЗ (рис. 1).

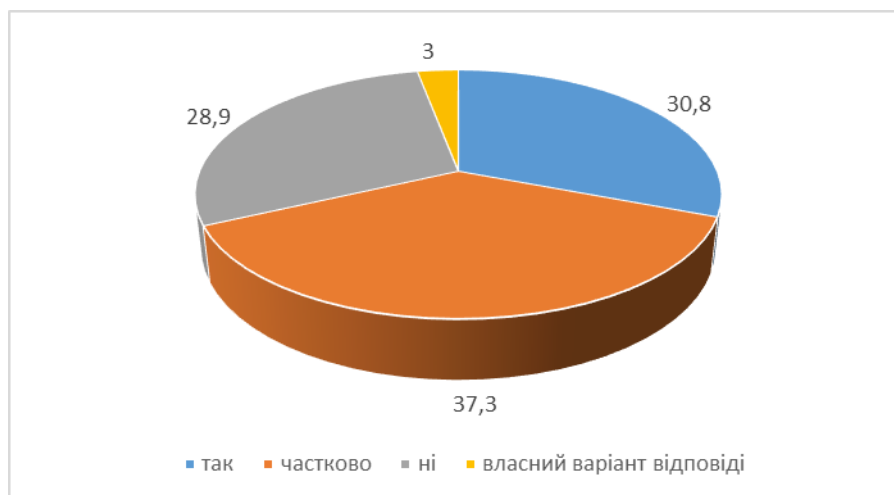

Рис. 1. Розподіл відповідей респондентів (n=87 осіб) на запитання «Чи задоволені Ви сформованими теоретичними знаннями та практичними навичками організації форм фізичної підготовки в підпорядкованих підрозділах, а також сформованими практичними навичками використання сучасних технічних засобів навчання (фітнес-технологій) в системі фізичної підготовки підлеглого особового складу?»

На підставі аналізу результатів відповідей опитаних респондентів нами сформульовано висновок, що офіцери-випускники найменш задоволені сформованими навичками застосування сучасних технічних засобів навчання та фітнес-технологій в системі фізичної підготовки підлеглого особового складу. На другому місці існують проблеми організації навчальних занять з військово-прикладного плавання, лижної підготовки та подолання штучних (природних) перешкод. На третьому місці існують труднощі із організацією фізичного тренування в умовах службово-бойової діяльності та супутнього фізичного тренування.

Заслугує уваги той факт, що окрему висвітлену проблематику можливо вирішити альтернативними методами самоосвіти, а саме:

1) додаткове відвідування курсантами ВВНЗ спеціалізованих курсів на базі закладів вищої освіти, які готують фахівців для фізичної культури та спорту під час яких розкриваються особливості побудови сучасних програм (методик) підготовки спортсменів у обраному виді спорту із акцентованим використанням сучасних технічних засобів навчання та фітнес-технологій;

2) відвідування на добровільній основі представниками досліджуваної категорії спеціалізованих курсів на базі грандів фітнес-індустрії («Sport Life», «GYMMAXX», «АтлетіКо», «Tsarsky City Resort», «5 Елемент» та інш.) під час яких здійснюється сертифікація зацікавлених осіб;

3) самоосвітою на онлайн-курсах («Прометеус», «Інша освіта», «UkrTeenScience», «На урок» та ін.).

Необхідно виділити, що власний варіант відповідей респондентів (відповідно до рис. 1) зосередив увагу членів НДГ на недостатньому рівні практичної підготовленості представників досліджуваної категорії до: застосування фізичних вправ підлеглим особовим складом під час тривалого пересування транспортними засобами; організації системи фізичної підготовки підлеглому особовому складу у короткі терміни (15-20 днів) до дій в особливих (екстремальних) умовах службово-бойової діяльності.

З метою нівелювання перелічених недоліків на думку «молодих офіцерів» (випускників ВВНЗ інституцій СБОУ) доцільним є трансформація існуючої системи методичної підготовки представників досліджуваної категорії у напрямі організації ними форм фізичної підготовки на первинних офіцерських посадах (із урахуванням вимог та реалій сьогодення, а також наявного бойового досвіду). Також важливою передумовою успішного формування теоретичних знань та практичних навичок організації форм фізичної підготовки із майбутнім підлеглим особовим складом є здійснення комунікації із військовослужбовцями різних вікових груп та категорій, які мають значний досвід практичної діяльності на керівних посадах в бойових підрозділах: «навіть прості бесіди, під час яких досвідчені військовослужбовці ділились власним досвідом організації системи фізичної підготовки «на місцях» допомогли у більшості випадків командирам винайти альтернативні та дієві способи вирішення проблем підвищення рівня фізичної та спеціальної фізичної підготовленості підлеглому особовому складу».

Крім цього, в процесі дослідно-аналітичної роботи нами виявлені проблемні питання у напрямі організації заходів фізичної реабілітації (системи ерготерапії) військовослужбовців різних категорій та вікових груп після лікування травм, хвороб, поранень. Це у свою чергу сповільнює процес повернення військовослужбовців до повноцінної військової служби і є окремим напрямом подальших наукових розвідок.

Відповідно до результатів аналізу моніторингу відповідей респондентів на сформульоване членами НДГ запитання (див. рис. 1) очевидним є підтвердження висунутого нами припущення про існування залежності впливу нових умов середовища екстремальної службово-бойової діяльності на задоволеність «молодих офіцерів» сформованих у них досліджуваних показників.

У динаміці другого етапу теоретичного дослідження (згідно плану ініціативного наукового проєкту «МСФО») нами відпрацьовано гіпотезу, що формування практичної підготовленості майбутніх офіцерів інституцій СБОУ у напрямі організації ними форм фізичної підготовки із акцентованим використанням сучасних технічних засобів навчання та фітнес-технологій (на прикладі курсантів Київського інституту Національної гвардії України) буде результативнішим за впровадження у їхню підготовку наступних організаційно-педагогічних умов:

1) розроблення комплексу навчально-методичного забезпечення дисципліни «Фізичне виховання та спеціальна фізична підготовка» (для курсантів усіх спеціальностей ВВНЗ Національної гвардії України (НГУ)) який передбачає акцентоване використання сучасних технічних засобів навчання та фітнес-технологій відповідного спрямування;

2) залучення курсантів ВВНЗ НГУ до проходження:

- сертифікованих курсів на базі фітнес-клубів: «Sport Life», «GYMMAXX», «АтлетіКо», «Tsarsky City Resort», «5 Елемент» тощо, під час яких формуються практичні навички організації індивідуального фізичного тренування та навички проведення колективних фітнес-тренувань;

- курсів на онлайн-платформах: «Прометеус», «Інша освіта», «UkrTeenScience», «На урок» тощо, під час яких формуються теоретичні знання (прикладні компетентності) організації системи фізичного та гармонійного розвитку індивіда;

3) впровадження в систему фізичної та спеціальної фізичної підготовки майбутніх офіцерів:

- сучасних технічних засобів навчання (динамометричних платформ для рукопашного бою, велотренажерів, гребних концептів, лижних тренажерів, відеокomp'ютерних систем біомеханічного аналізу техніки прикладних рухів);

- фітнес-технологій відповідного спрямування (Functional Fitness Training (Training Modality); High-Intensity Interval Training (HIIT) (Training Modality); Wearable Technology (Digital Technology); Worksite Health Promotion (Exercise Setting); Employing Certified Exercise Professionals (Fitness Business Model); Mobile Exercise Apps (Digital Technology); Youth Athletic Development (Special Populations); Outdoor Fitness Activities (Programming); Traditional Strength Training (Training Modality); Data-Driven Training Technology (Digital Technology); Online Personal Training (Exercise Setting));

4) доповнити змістовий модуль 9. Методична підготовка (дисципліни «Фізичне виховання та спеціальна фізична підготовка» для усіх спеціальностей здобувачів вищої освіти ВВНЗ НГУ) навчальними питаннями: зміст та методика застосування фізичних вправ підлеглим особовим складом під час тривалого пересування транспортними засобами; особливості організації системи фізичної підготовки підлеглому особовому складу у короткі терміни (15-20 днів) до дій в особливих (екстремальних) умовах службово-бойової діяльності;

5) формування теоретичних знань та практичних навичок організації заходів ерготерапії військовослужбовців різних категорій та вікових груп після лікування травм, хвороб, поранень із акцентованим використанням фітнес-технологій відповідного спрямування (Exercise is Medicine (Medical Fitness); Exercise for Mental Health (Programming); Personal Training (Programming); Fitness Programs for Older Adults (Special Populations); Exercise for Weight Loss (Programming); Health/Wellness Coaching (Programming)).

У динаміці третього етапу майбутнього емпіричного дослідження членами НДГ планується: визначити кандидатів на участь в педагогічному експерименті (з числа здобувачів вищої освіти ВВНЗ НГУ) з метою перевірки ефективності розроблених нами експериментальних організаційно-педагогічних умов; здійснити підбір кваліфікованих науково-педагогічних працівників (фахівців фізичної підготовки) яких планується залучити до участі в заключній частині дослідження; отримати згоду від здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників ВВНЗ НГУ на участь в

педагогічному експерименті (здійснити її документальне підтвердження); здійснити попередню апробацію необхідного наукового інструментарію, технічних засобів та тренажерного обладнання (у разі потреби скорегувати запропоновані членами НДГ експериментальні організаційно-педагогічні умови); розробити і затвердити план педагогічного експерименту та реалізувати його.

Враховуючи вище викладене доцільно констатувати, що поставлені перед нами завдання виконанні, а головна мета дослідження досягнута.

Висновки і перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. В результаті теоретичного дослідження членами науково-дослідної групи розроблені організаційно-педагогічні формування практичної підготовленості майбутніх офіцерів інституцій СБОУ (на прикладі майбутніх офіцерів Національної гвардії України) у напрямі організації ними форм фізичної підготовки (із акцентованим використанням сучасних технічних засобів навчання та фітнес-технологій) із майбутнім підлеглим особовим складом.

Нами очікується, що впровадження запропонованих організаційно-педагогічних умов в систему фізичної та спеціальної фізичної підготовки курсантів ВВНЗ НГУ сприятиме формуванню теоретичних знань та практичних навичок організації форм фізичної підготовки із військовослужбовцями різних вікових груп (категорій) на первинних офіцерських посадах. Крім цього у майбутньому можливим є організація майбутніми офіцерами заходів ерготерапії із військовослужбовцями різних категорій та вікових груп після лікування травм, хвороб, поранень.

Результати дослідження впроваджені у систему фізичного виховання та спеціальної фізичної підготовки здобувачів вищої освіти вищих військових навчальних закладів (закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання): Київського інституту НГУ, Військового інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут, Харківського національного університету внутрішніх справ, а також закладів вищої освіти, які забезпечують підготовку офіцерів запасу: Херсонського державного університету, Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного. Окремі результати теоретичного дослідження впровадженні в програми підготовки офіцерів запасу закладів вищої освіти: Херсонського державного університету та Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного.

Перспективи подальших досліджень у розрізі теоретичного дослідження передбачають проведення апробації запропонованих членами науково-дослідної групи організаційно-педагогічних умов в системі фізичної підготовки майбутніх офіцерів інституцій СБОУ.

Література

1. Білоус Т.Л. Формування професійної готовності до роботи в екстремальних умовах у майбутніх працівників ОВС : дис. ...канд. пед. наук : 13.00.04. Слов'янськ, 2015. 278 с.
2. Боровик М.О. Педагогічні умови формування фізичної витривалості майбутніх офіцерів Національної поліції в процесі підготовки : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Старобільськ, 2020. 24 с.
3. Гаркавий О.А., Хацаюк О.В., Забродський С.С., Белошенко Ю.К., Климович В.Б., Одеров А.М. Методичні рекомендації з організації фізичної підготовки в підрозділах Національної гвардії України : навч. метод. посіб. Харків : НАНГУ, 2020. 97 с.
4. Дармограй П.В. Формування професійної компетентності майбутніх офіцерів державної пенітенціарної служби України у процесі фахової підготовки : дис. ...канд. пед. наук : 13.00.04. Хмельницький, 2017. 263 с.
5. Любич Р.І. Формування фізичної готовності майбутніх офіцерів Національної гвардії України до службово-бойової діяльності в процесі професійної підготовки : дис. ... доктора філософії : 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями). Харків, 2023. 424 с.
6. Петрачков О.В., Білошицький В.В., Любич Р.І., Коновалов Д.О., Василенко М.М. Удосконалення методичної підготовленості курсантів вищих військових навчальних закладів у системі фізичної підготовки. *Інноваційна педагогіка*. 2020. № 24 (2). С. 57-61.
7. Романчук С.В. Методична підготовленість командирів підрозділів щодо організації фізичної підготовки курсантів військових навчальних закладів. *Молода спортивна наука України*. 2009. № 13 (4). С. 178-181.
8. Самсонов Ю.В., Климович В.Б., Людовик Т.В., Желновач О.О., Леоненко А.В., Титович А.О., Красілов А.Д., Курилов М.М. Апробація педагогічної моделі формування готовності бойових розрахунків установки «ЗУ-23» до виконання завдань за призначенням із використанням засобів спеціальної фізичної підготовки. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. 2021. № 8 (139). С. 81-87.
9. Турчинов А.В., Пилипець О.В., Белошенко Ю.К., Любич Р.І. Організація та методика проведення навчальних занять з фізичного виховання та методики фізичної підготовки : навч. посіб. Харків : НАНГУ, 2018. 125 с.
10. Турчинов А., Шемчук В., Одеров А., Климович В., Саморок М. Педагогічна модель формування навичок рукопашного бою майбутніх офіцерів до дій в екстремальних умовах. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. № 28 (4). С. 179-187.
11. Тушко К.Ю. Педагогічні умови формування здатності майбутніх офіцерів-прикордонників до професійної взаємодії. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2019. № 66 (2). С. 151-153.
12. Khatsaiuk, O., Medvid, M., Maksymchuk, B., Kurok, O., Dziuba, P., Tyurina, V., Chervonyi, P., Yevdokimova, O., Levko, M., Demchenko, I., Maliar, N., Maliar, E., & Maksymchuk, I. (2021). Preparing Future Officers for Performing Assigned Tasks through Special Physical Training. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*, 13 (2), 457-475. <https://doi.org/10.18662/rrem/13.2/431>.
13. Хацаюк О.В., Коломоєць О.Д., Гогоць В.Д., Кузьменко В.Л., Олексієнко С.В., Кислиця С.М. Тактична підготовленість майбутніх офіцерів-правоохоронців до застосування заходів фізичного впливу (сили) в екстремальних умовах службово-бойової діяльності. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. 2023. № 8 (168). С. 163-170.

14. Хацаюк О., Турчинов А., Контаровський Р., Волянський В., Москаленко Ю., Нестерчук Д. Впровадження арсеналу бойового самбо в систему рукопашної підготовки майбутніх офіцерів Національної гвардії України. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. 2023. № 3 (161). С. 21-27.

15. Швець Д.В. Підготовка майбутніх офіцерів МВС України до охорони і забезпечення громадського порядку в процесі фахової підготовки: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Київ, 2016. 20 с.

16. Шевченко А.В. Формування фахової компетентності майбутніх офіцерів тилу в процесі професійної підготовки: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Хмельницький, 2017. 20 с.

17. Шемчук В.А., Сиренко П.О., Кононенко А.О., Жіденс Я., Березяк, К.М., Білоброва Т.Г. Спеціальна витривалість – складова готовності майбутніх офіцерів до дій в екстремальних умовах службово-бойової діяльності. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. 2023. № 4 (163). С. 194-202.

References

1. Bilous, T.L. (2015). Formuvannya profesiinoi hotovnosti do roboty v ekstremalnykh umovakh u maibutnykh pratsivnykiv OVS [Formation of professional readiness to work in extreme conditions among future employees of Internal Affairs Bodies]. *Dys. ... kand. ped. nauk*: 13.00.04. S., 278 p.

2. Borovyk, M.O. (2020). Pedagogichni umovy formuvannya fizychnoi vytryvalosti maibutnykh ofitseriv Natsionalnoi politzii v protsesi fakhovoi pidhotovky [Pedagogical conditions for the formation of physical endurance of future officers of the NP in the process of professional training]. *Avto-ref. dys. ... kand. ped. nauk*: 13.00.04. S., 24 p.

3. Harkavy, O.A., Khatsaiuk, O.V., Zabrodskiy, S.S., Beloshenko, Y.K., Klimovych, V.B. & Oderov, A.M. (2019). Metodichni rekomendatsii z orhanizatsii fizychnoi pidhotovky v pidrozdilakh Natsionalnoi hvardii Ukrainy [Methodical recommendations on the organization of physical training in units of the National Guard of Ukraine]. *Navchalno-metodychnyi posibnyk*. Kh., 97 p.

4. Darmogray, P.V. (2017). Formuvannya profesiinoi kompetentnosti maibutnykh ofitseriv derzhavnoi penitentsiarnoi sluzhby Ukrainy u protsesi fakhovoi pidhotovky [Formation of professional competence of future officers of the State Penitentiary Service of Ukraine in the process of professional training]. *Dys. ... kand. ped. nauk*: 13.00.04. Khm., 263 p.

5. Lyubchych, R.I. (2023). Formuvannya fizychnoi hotovnosti maibutnykh ofitseriv Natsionalnoi hvardii Ukrainy do sluzhbovo-boiovoi diialnosti v protsesi profesiinoi pidhotovky [Formation of physical readiness of future officers of the National Guard of Ukraine for service and combat activity in the process of professional training]. *Dys. ... doc. of Phil.*: 015 Professional education (by specialization), 01 "Education/Pedagogy". Kh., 424 p.

6. Petrachkov, O.V., Biloshitskiy, V.V., Lyubchych, R.I., Konovalov, D.O. & Vasylenko, M.M. (2020). Udoskonalennia metodychnoi pidhotovlenosti kursantiv vyshchykh viiskovykh navchalnykh zakladiv u systemi fizychnoi pidhotovky [Improving the methodological preparation of cadets of higher military educational institutions in the system of physical training]. *Innovative pedagogy*. O., № 24. P. 57-61. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2020/24-2.11>

7. Romanchuk, S.V. (2009). Metodychna pidhotovlenist komandyriv pidrozdiliv shchodo orhanizatsii fizychnoi pidhotovky kursantiv viiskovykh navchalnykh zakladiv [Methodical preparedness of unit commanders regarding the organization of physical training of cadets of military educational institutions]. *Young sports science of Ukraine*. L., № 13 (4). P. 178-181.

8. Samsonov, Yu.V., Klimovich, V.B., Ludovyk, T.V., Zhelnovach, O.O., Leonenko, A.V., Tytovych, A.O., Krasilov, A.D. & Kurilov, M.M. (2021). Aprobatsiia pedagogichnoi modeli formuvannya hotovnosti boiovykh rozrakhunkiv ustanovy «ZU-23» do vykonannya zavdan za pryznachenniam iz vykorystanniam zasobiv spetsialnoi fizychnoi pidhotovky [Approbation of the pedagogical model of formation of readiness of combat calculations of the "ZU-23" installation to perform assigned tasks with the use of means of special physical training]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedagogichnoho universytetu imeni M. P. Dragomanova*. K., № 8 (139). P. 81-87. DOI: [https://doi.org/10.31392/NP-U-nc.series15.2021.8\(139\).13](https://doi.org/10.31392/NP-U-nc.series15.2021.8(139).13)

9. Turchynov, A.V., Pylypets, O.V., Beloshenko, Yu.K. & Lyubchych, R.I. (2018). Orhanizatsiia ta metodyka provedennia navchalnykh zaniat z fizychnoho vykhovannia ta metodyky fizychnoi pidhotovky [Organization and methods of conducting educational classes on physical education and methods of physical training]. *Navchalnyi posibnyk*. Kh., 125 p.

10. Turchynov, A., Shemchuk, V., Oderov, A., Klymovych, V. & Samorok, M. (2020). Pedagogichna model formuvannya navychok rukopashnogo boiu maibutnykh ofitseriv do dii v ekstremalnykh umovakh [Pedagogical model of formation of hand-to-hand combat skills of future officers for actions in extreme conditions]. *Current issues of humanitarian sciences*. D., № 28 (4). P. 179-187. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863.4/28.208837>

11. Tushko, K.Yu. (2019). Pedagogichni umovy formuvannya zdatnosti maibutnykh ofitseriv-prykordonnykiv do profesiinoi vzaiemodii [Pedagogical conditions for the formation of the ability of future border guards to engage in professional interaction]. *Pedagogy of creative personality formation in higher and secondary schools*. Z., № 66 (2). P. 151-153. DOI: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2019.66-2.30>

12. Khatsaiuk, O., Medvid, M., Maksymchuk, B., Kurok, O., Dziuba, P., Tyurina, V., Chervonyi, P., Yevdokimova, O., Levko, M., Demchenko, I., Maliar, N., Maliar, E., & Maksymchuk, I. (2021). Preparing Future Officers for Performing Assigned Tasks through Special Physical Training. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*, 13 (2), 457-475. DOI: <https://doi.org/10.18662/rrem/13.2/431%20%20>

13. Khatsaiuk, O.V., Kolomoets, O.D., Gogots, V.D., Kuzmenko, V.L., Oleksienko, S.V. & Kyslytsia, S.M. (2023). Takychna pidhotovlenist maibutnykh ofitseriv-pravookhorontsiv do zastosuvannia zakhodiv fizychnoho vplyvu (syly) v ekstremalnykh umovakh sluzhbovo-boiovoi diialnosti [Tactical preparedness of future law enforcement officers to use measures of physical influence (force) in extreme conditions of service and combat activity]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedagogichnoho universytetu imeni M. P. Dragomanova*. K., № 8 (168). P. 163-170. DOI: [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.8\(168\).33](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.8(168).33)

14. Khatsaiuk, O., Turchynov, A., Kontarovsky, R., Volyanskyi, V., Moskalenko, Yu. & Nesterchuk, D. (2023). Vprovadzhennia arsenalu boiovoho sambo v systemu rukopashnoi pidhotovky maibutnikh ofitseriv Natsionalnoi hvardii Ukrainy [Implementation of combat sambo arsenal in the hand-to-hand training system of future officers of the National Guard of Ukraine]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova*. K., № 3 (161). P. 21-27. DOI: [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.03\(161\).0515](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.03(161).0515).
15. Shvets, D.V. (2016). Pidhotovka maibutnikh ofitseriv MVS Ukrainy do okhorony i zabezpechennia hromadskoho poriadku v protsesi fakhovoi pidhotovky [Training of future officers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine to protect and ensure public order in the process of professional training]. *Avtoref. dys. ... kand. ped. nauk* : 13.00.04. K., 20 p.
16. Shevchenko, A.V. (2017). Formuvannia fakhovoi kompetentnosti maibutnikh ofitseriv tylu v protsesi profesiinoi pidhotovky [Formation of professional competence of future rear-line officers in the process of professional training]. *Avtoref. dys. ... kand. ped. nauk* : 13.00.04. Kh., 20 p.
17. Shemchuk, V.A., Sirenko, P.O., Kononenko, A.O., Zhidens, Y., Berezyak, K.M. & Bilobrova, T.G. (2023). Spetsialna vytryvalist – skladova hotovnosti maibutnikh ofitseriv do dii v ekstremalnykh umovakh sluzhbovo-boiovoi diialnosti [Special endurance is a component of the readiness of future officers to act in extreme conditions of service and combat activity]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova*. K., № 4 (163). P. 194-202. DOI: [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.04\(163\).37](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.04(163).37)

DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.2\(174\).35](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.2(174).35)
УДК [796.011.1:378.091.212]:355.01(477)(045)

Рогаль І.В.,
старший викладач кафедри фізичного виховання та спорту
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ, м. Вінниця
Столярик В.А.,
викладач кафедри фізичного виховання
Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця
Чхань А.А.,
старший викладач кафедри фізичного виховання
Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця
Шкондя В.В.,
старший викладач кафедри фізичного виховання та спорту
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ, м. Вінниця

МОНІТОРИНГ РІВНЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ЗВО ДО РІЗНОМАНІТНИХ ВИДІВ ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Рогаль І.В., Столярик В.А., Чхань А.А., Шкондя В.В. Моніторинг рівня мотивації студентів ЗВО до різноманітних видів фізичної активності в умовах військового стану в Україні. Стаття досліджує вплив воєнного стану в Україні на рівень мотивації студентів закладів вищої освіти займатись різноманітними видами фізичної активності. Автори звертають увагу на особливості моніторингу та визначення факторів, що впливають на зміну студентської мотивації в умовах воєнного конфлікту.

Розглядаються зміни в мотиваційних чинниках у змінюваних соціально – політичних умовах та знаходження практичних підходів до підтримання фізичного здоров'я студентської громади під час воєнного періоду. Дослідження визначає різні аспекти мотивації та ідентифікує ключові фактори, які визначають активність студентів у даному контексті. Застосовано різноманітні методи, включаючи анкетування та факторний аналіз, щоб визначити основні тенденції та виклики.

Ключові слова: моніторинг, мотивація, фізична активність, студенти ЗВО, вплив, військовий стан.

Rohal Iryna, Stolyaryk Vladyslav, Chkhan Alina, Shkondya Viktoriya. Monitoring the level of motivation of students of higher education institutions for various types of physical activity in the conditions of martial law in Ukraine. The article examines the influence of the martial law in Ukraine on the level of motivation of students of higher education institutions to engage in various types of physical activity. The authors draw attention to the peculiarities of monitoring and determining the factors affecting the change in student motivation in the conditions of a military conflict.

Changes in motivational factors in changing socio-political conditions and finding practical approaches to maintaining the physical health of the student community during the war period are considered. The study identifies various aspects of motivation and identifies key factors that determine student activity in this context. A variety of methods, including questionnaires and factor analysis, were used to identify key trends and challenges.

The results of the study indicate the importance of developing programs and initiatives to support the physical activity of students under martial law. The authors discuss practical perspectives and challenges in the implementation of such programs, as well as draw conclusions for supporting the health and well-being of student youth in today's conditions.